

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü' nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 07/10/2022

Dersim DAG

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'da bulunan Hevsel Bahçeleri 7 bin yıldır tarihin vazgeçilmez bir parçasıdır. Kent, Hevsel Bahçeleri ve Dicle Nehri üzerinden var olmuştur. Bu anlamda Diyarbakır'ın ruhu Hevsel Bahçeleri ve Dicle Nehridir. Ne yazık ki, doğa harikası olan Hevsel Bahçeleri 2015 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası listesine dahil edilmesine rağmen talan politikalarına uğramaktadır. Gerek uluslararası sözleşmeler gerekse ulusal kanunlar, yönetmelikler, ilke kararları olmasına rağmen söz konusu doğal ve kültürel miras alanları onarılamaz tahribatlar ile karşı karşıyadır. Özellikle çatışmalı süreç ve belediyenin kayyım yönetimine geçmesiyle birlikte alanda tahribatlar derinleşerek artmıştır. Tarihi Suriçi'nde 6 mahallede binlerce yapı yıkılarak, neredeyse alanın tamamı insansız hale getirilmiş, tescilli ve tescile değer onlarca yapı yok edilmiş, Bölge Koruma Kurulu onayı olmadan surlar ile Hevsel Bahçeleri arasında millet bahçesi, On Gözlü Köprü etrafında çevre düzenlemesi, DSİ tarafından nehir yatağını bozmak suretiyle taş tahkimatları yapılmıştır.

Tarihi On Gözlü Köprü ve çevresi tamamen yok edilme riski ile karşı karşıya kalmıştır. Dünya mirası yok edilmek istenmektedir. Bu yetmezmiş gibi, üstüne Turizm ve Kültür Bakanlığı'nın vesilesiyle Sur'da festival düzenlenmek istenmektedir. Ekonomik krizde milyonlarca para harcanarak yapılacak sözde festivallerin, tarihi dokunun ve doğal peyzaj alanının korunmasına dair herhangi bir katkısı olmayacağı gibi, amacın yeni bir hafıza oluşturma ve kültürel asimilasyon çabalarının bir devamı olduğu da açıkça ortadadır. Hevsel Bahçeleri ve ekolojik çevresi, Dicle Nehri, tarihi surlar ve Suriçi Kentsel Sit Alanında hukuki normların işletilerek alanların derhal koruma altına alınması, kentin tarihsel, kültürel ve doğal yapısına zarar veren her türlü müdahaleden kaçınılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Stratejik Planı'na uygun koruma önlemleri alınacak mıdır?
2. Hevsel Bahçeleri'nin de dahil olduğu alanı kaplayan ve devam eden projeler durdurulacak mıdır?
3. Diyarbakır kentinde doğal ve kültürel varlıkların korunması ve burada yapılacak her türlü faaliyet UNESCO'ya bildirilecek midir?
4. Dicle Nehri kıyı koruma bandı statüsüne alınacak mıdır?
5. Kentin ekolojik ve manevi değerlerine aykırı olan festival etkinliklerinin iptal edilmesi için bir girişiminiz olacak mıdır?